

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

1

לפני כב' השופטת אביגיל כהן, סגנית נשיא

המערערת
אלונה אלמן
ע"י עו"ד תמיר טורגל ועו"ד מירב רונאל

נגד

המשיבה
פרופ' וד"ר בלה אונגר
ע"י עו"ד שמעון לב ועו"ד ירוחם אדלר

2

פסק דין

3

4

5 לפני ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בהרצליה (כב' השופטת הבכירה הדסה
6 אסיף, כתוארה אז) מיום 10.5.2024 בת"א 19157-09-22 ולפיו התקבלה תביעת לשון הרע
7 שהגישה המשיבה נגד המערערת.

8

9 המשיבה – התובעת היא רופאה מומחית ברפואה פנימית בעלת התמחות
10 בגסטרואנטרולוגיה.

11 הנתבעת – המערערת לפי הגדרתה היא פעילה חברתית. במסגרת פעילותה היא משתתפת
12 בשיח ברשתות החברתיות העוסק במחלוקת שבין רפואה קונבנציונלית ורפואה טבעית ובין
13 היתר עוסק השיח בחיסונים, צריכת סטראואידיים וכן עוסקת בניגודי עניינים בתעשיית
14 הפארמה.

15

16 הפרסומים נשוא התיק קמא נעשו במסגרת אותו שיח.
17 יש להדגיש כבר בפתח פסק הדין. שיח ברשתות החברתיות העוסק בעניינים אלו הוא
18 לגיטימי.

19 כיכר השוק הוירטואלית היא פלטפורמה לגיטימית להבעת דעות ולחופש ביטוי, אך יפים
20 לעניינינו דברי כ' השופט עמית (כתוארו אז) לפיהם מתן חסינות לפרסום במרשתת מפני

21

22

23

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

- 1 איסור לשון הרע עלול להוביל לכך שבמקום "שכיכר השוק תוצף באלף פרחים של חופש
2 הביטוי, עלול דווקא הניחוח הכבד של מי השופכין שעלו על גדותיהם להשתלט על השיח"
3 וכי יישום חוק איסור לשון הרע הכולל גם הגנות וחסינויות "יש בו כדי לאזן בין מוכרי
4 הפרחים בכיכר השוק לבין אחרים, שמרכולתם גסה ודברי הבלע והכזב שלהם מבקשים
5 למלא את החלל". (הציטוטים מתוך רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו 15.4.2018 בסעיף 4)
6
- 7 שורש המחלוקת בענייננו הוא בשאלה: האם הפרסומים שפורסמו בקבוצות ווטסאפ .4
8 (Whatsapp) שונות על ידי הנתבעת – המערערת ביחס לתובעת – המשיבה הם בגדר
9 אמירות עובדתיות או בגדר הבעת דעה.
10 הנתובעת טענה, כמובן, כי מדובר בעובדות, ומשלא הוכיחה הנתבעת כי עובדות אלו נכונות,
11 הרי שהגנת אמת בפרסום לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע לא קיימת ויש לקבל את
12 התביעה.
13 הנתבעת טענה, כי מדובר בהבעת דעה לגיטימית ולפיכך קיימת הגנת סעיף 15 לחוק איסור
14 לשון הרע – הגנת תום הלב.
15 בית משפט קמא קבע, כי מדובר בעובדות. משאלו לא הוכחו, לא מתקיימת הגנת אמת
16 בפרסום וכן נקבע כי לא קיימת הגנת סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע.
17
- 18 האבחנה בין קביעה עובדתית ובין הבעת דעה אינה תמיד קלה. .5
19 יפים לענייננו דברי כב' השופט סולברג ברע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי
20 (מכלוף) זוהר (30.5.2023) [להלן: "עניין עמותת חוזה חדש"].
21 20". אפתח אפוא בהתייחסות להגדרת הקטגוריות – עובדה ודעה – אשר מבין שתיהן
22 עלינו לברר מהי הקטגוריה המתאימה לפרסום שבו עסקינן. ככלל, עובדה עניינה
23 בנתונים אובייקטיביים, בתיאור מציאות מסוימת; היא יכולה להיות אמיתית או
24 שקרית, וניתן לאששה או להפריכה. דוגמה לכך היא פרסום כי נפתחה חקירה
25 משטרתית בענייננו של פלוני (ראו: ע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות
26 בע"מ, פ"ד מט(2) 843, 857 (1995) (להלן: עניין קראוס)). דעה, לעומת זאת, היא
27 התרשמות סובייקטיבית, והיא אינה נכנסת לתבניות נוקשות של אמת ושל שקר.
28
29
30
31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

1 דעה עשויה להיות משכנעת, סבירה, הגיונית, וכן גם להפך. דוגמה לדעה היא למשל
 2 החיזוי כי פלוני צפוי להרשעה בדינו, בשים לב לחומר הראיות שנאסף נגדו (שם, עמוד
 3 858). במקרים רבים, הבחנה בין דעה לעובדה היא קלה ופשוטה, אך לא אחת מתעוררת
 4 מורכבות לא מבוטלת בניסיון לסווג נכונה את הפרסום, עד כי "ישנם מקרים שבהם
 5 ההבחנה נראית לא רק קשה אלא כמעט בלתי אפשרית" (גנאים, קרמניצר ושנור, עמוד
 6 88; וראו גם: ע"א 259/89 הוצאת מודיעין בע"מ נ' ספירו, פ"ד מו(3) 48, 55 (1992); עניין
 7 קראוס, עמוד 856).

8
 9 21. אם כן, כיצד נבחין בין עובדה לדעה? כפי שנזכר לעיל, כאשר בית המשפט עוסק בפרשנות
 10 פרסום, אשר נטען כי מהווה 'לשון הרע', "השאלה היא מה משמעותן של המילים בעיני
 11 האדם הרגיל: אין זה ענין של פרשנות במשמעותה המשפטית [...] [האדם הרגיל] מסוגל
 12 הוא לקרוא והוא קורא בין השורות לאור הידע הכללי שלו ונסיובו בחוויות העולם. מה
 13 שהאדם הרגיל מסיק, ללא ידע מיוחד, נקרא, בדרך-כלל המובן הטבעי והרגיל של
 14 המילים" (ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד
 15 לא(2) 281, 300 (1977); עניין עזור, פסקה 30). דברים אלה משמשים את בתי המשפט
 16 תדיר, לצורך העמידה על משמעותם של פרסומים; נוסף על כך, הם רלבנטיים גם לשאלה
 17 שמתעוררת בענייננו-אנו בדבר סיווג הפרסומים, היינו: לגבי השאלה אם מדובר בקביעת
 18 עובדה, או שמא בהבעת דעה (ראו: עניין קראוס, עמודים 856-857; ע"א 7380/06 חטר-
 19 ישי נ' גילת, פסקה 40 [פורסם בנבו] (2.3.2011) (להלן: עניין חטר-ישי)).

20
 21 22. הנה כי כן, על מנת להבחין בין עובדה לדעה, יש להרכיב את משקפיו של 'האדם הרגיל':
 22 "מה שקובע לעניין ההבחנה [בין דעה לעובדה] הוא האופן שבו הדברים נתפסים על ידי
 23 האדם הסביר הקולט אותם: כמסקנה אישית-סובייקטיבית של המפרסם או כנתון
 24 עובדתי המתאר את המציאות" (גנאים, קרמניצר ושנור, עמוד 91; להרחבה נוספת ראו
 25 את מכלול הדיון שם, בעמודים 90-92)...".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

1 ומן הכלל אל הפרט: 6.

2 בית משפט בפסק דינו ציטט את הפרסומים בחלקם (את הקטעים הרלוונטיים לתובעת –
3 המשיבה).

4 כיון שהמערערת – הנתבעת טוענת כי בפרסומים אלו בהקשרם המלא ניתן לראות כי אין
5 מדובר באמירות עובדתיות ביחס לתובעת אלא רק הבעת דעה, אזי אצטט את מלוא
6 הפרסומים כפי שהם מופיעים בערעור המערערת (מתוך נספחים 4-1 לערעור).

7

8 ”פרסום ראשון מיום 17.01.2022:

9 תכירו את יערה זיסקינד משתלחת בי על כל פוסט של הפרופיל המזוייף טל אביב.
10 הבחורה חולה מאוד. מקבלת סטרואידים לגוף... ה”פרופסור” לחיים בריאות והדוגמא
11 האישית לחולי, היא משתלחת בי. היא לא מבינה שהיא בעצמה קורבן של תעשיית
12 הפארמה ומערכת בריאות שתשאיר אותה חולה לכל חייה ואף ידרדרו את מצבה, כי מה
13 לעשות, סטרואידים זה רעל! והגוף לא צריך רעל, הוא צריך ניקוי רעלים. היא סוגדת
14 בפוסטים שלה לאישתו של אונגר על כך שלא ריפאה אותה ולעולם לא תרפא אותה.
15 הפארמה / משרד המחלות מעסיק תתי אדם, יצורים עלובי נפש, פסיכופתים, בורים או
16 ממש מסכנים, כדי להתנגח במי שיוצא נגד זריקות הרעל שלהם. אינני יודעת עוד כמה
17 זמן נשאר לבחורה הזאת לחיות עם כמויות הרעלים שמזריקים לה לגוף. אני ממש מרחמת
18 עליה שבמקום שתפקח את עיניה לאפשרויות של חיים בריאים, היא משרתת תעשייה
19 של חולי וסבל שהיא בעצמה קורבן שלו. מאחלת לה להוציא את הרעל מהלב שלה כלפי
20 ואחר כך את הרעלים מגופה המסכן. ואולי תזכה להבין שהיא שרתה את הגוף הרצחני
21 והפושע ביותר באנושות.”

22 (הדגש איננו במקור – א.כ.)

23

24 פרסום שני מיום 19.01.2022:

25 “אתם חושבים שלפני הקורונה לא עסקתי בהונאת מערכת הבריאות? אז ממש לא נכון.
26 קפץ לי פוסט, של לקוחה שהיתה לי, הצילום מהקליניקה שלי. זאת היתה עבורי שיא
27 האושר, לשלב את הפרנסה עם השליחות. הפוסט הזה זכה להמון שיתופים, ועידית זכתה
28 לחשיפה ראשונה ברשת. ככה, שנים לפני הונאת הקורונה חשפתי אנשים שחיו על רעלים

29

30

31

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

1 של הפארמה, כמו יערה דיסקינד, הגרופית של ליאור ובלה אונגר, ומגיבה סדרתית של
2 הטרולים של הפארמה, שהיא במצב בריאותי קשה מאוד ומהללת את רופאיה שהביאו
3 אותה עד הלום. הזוייה.

פרסום שלישי מיום 07.02.2022:

6 "יערה דיסקינד, אחת המגיבות הקבועות לטרולים של משרד המחלות בבוקר של החרדת
7 רעלים לגוף. כשתסיים את זה, תעבור לשווק את זריקת הרעל של פיזר. מתי היא תקלוט
8 שמהזרקת רעלים אין ולא תהייה לה לעולם בריאות. רק מניקוי הרעלים. אולי היא בסוף
9 תתפכח ותצטרף לכוחותינו ותחשוף את רשת הפרופילים המזוייפים ומהיכן המוטיבציה
10 שלהם להטריל סביב השעון. היא קורבן של הפארמה. כל עוד יש לה אמון מלא ברופאים
11 שמדרדרים את מצבה, היא תמשיך להרוס לעצמה את הבריאות בבורות כואבת. מאחלת
12 לבחורה המסכנה ניקוי רעלים פיזיים ונפשיים. מי ייתן ויהיה לה נוהל מקדם בריאות
13 והחלמה. היא מוזמנת לשיעור עם ענת ארגמן על ריפוי מחלות. זה משהו שהרופאים
14 שלה לא שמעו עליו. זה בטוח. כמו יערה, יש מיליונים, שבויים של תעשיית הפארמה.
15 מאמינים לאנשי המכירות של הרעלים שלהם. מצבם הבריאותי זוועה, הם אוהבים
16 להחנק עם סמרטוט פנים ולהזריק חומרים מפוקפקים. הם כועסים בטירוף על מי שלא
17 מתנהג כמותם. הטרול האנושי רביב איים עלי שאפסיק לעסוק במשווקת הזריקות הזאת,
18 ולא, הוא "יטפל בי באמצעים העומדים לרשותו". אבל להם מותר להתיר את דמי סביב
19 השעון, נכון? ארגון פשע, אמרנו?

פרסום רביעי מיום 23.03.2023:

22 זוהי יפעת מזרחי, עוד אחת שעובדת בשיתוף פעולה עם הפרופילים המזוייפים של
23 הפארמה היא מומחית בזקנה, אך מגוייסת לשווק לנו את זריקות הרעל. כפי שתראו
24 בתמונה, היא חובבת רעלים מכל הסוגים. גם נושמת את הרעלים שהגוף שלה פולט, גם
25 שותה קולה ואוכלת ג'אנק. אני בטוחה שהיא באמת מאמינה בזריקות הרעל. מעניין אם
26 היא כבר סוחבת מחלה כרונית או שעדיין לא. בכל מקרה, הגאון הבריאותי הזה עובדת
27 בלשווק לנו "בריאות" בצורת זריקות רעילות. בדונה משאר חבריה החלואות ייאמר
28 לזכותה, היא מעולם לא ירדה נמוך, לא מטנפת ולא מגכיחה, כותבת לעניין (מבחינתה)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

1 ויצור די מתורבת יחסית לפסיכופטים שהם מעסיקים. היא גם מנהלת את קבוצת
2 הפייסבוק מה כבר יכול לקרות, שמטרתו היתה לגרום לנו להזריק את הרעל. מעניין אם
3 חקחה מנה 5,4 או שהתעוררה מההרעלה העצמית שלה. יערה זיסקינד הפסיקה לטנף
4 ופנתה להתמודד עם ההרעלה שהגוף שלה סובל לאחר שנים שאישתו של ליאור אונגר,
5 חובב הזריקות מטפלת בה בכשלון גמור, כפי שהם יודעים. להשאיר את החולה חולה,
6 ונתדרדר, תלוי בהם וברעלים שלהם. איףף תעשייה של חלאות אדם שמעסיקה בורים
7 ומסכנים כמו חובבת הרעלים יפעת מזרחי".

8
9 (הדגש אינו במקור. טעויות סופר הן במקור – א.כ.).

פסק דינו של בית משפט קמא:

10
11
12 בית משפט קמא בפסק דינו קבע, כי אמירה ולפיה התובעת היא זו שהביאה את גב' זיסקינד
13 למצב הבריאותי הקשה שהיא נמצאת בו נכנסת להגדרת "לשון הרע" לפי סעיף 1 לחוק וכך
14 גם כאשר נכתב פרסום, שהתובעת הביאה את גב' זיסקינד "עד הלום" הוא בגדר "לשון
15 הרע". כך גם כשנוקבים בשמה של התובעת כמי שמדרדרת את מצבה של גב' זיסקינד וכן
16 האמירה שהיא אשתו של אונגר ומטפלת בגב' זיסקינד "בכישלון גמור".
17 הגב' זיסקינד לא הובאה לעדות.
18 הנתבעת הביאה עדים אשר יחזקו את האג'נדה הכללית שהיא מאמינה בה.
19 אף אחד מהעדים לא הכיר באופן אישי את הגב' זיסקינד ואת טיפול התובעת בגב' זיסקינד.
20 בית משפט קמא סבר שאותם ביטויים שציין בפסק דינו ביחס לתובעת הם בגדר עובדות
21 ולא הבעות דעה וקבע, כי לא הוכח שהפרסומים אמת וכן לא קיימת הגנת תום הלב לפי
22 סעיף 15 (5) לחוק כיון שאין מדובר בהבעת דעה אלא בפרסומים המתיימרים לתאר עובדות
23 ואין מדובר בפרסום בתום לב כאשר הפרסום הוא בגדר השתלחות.
24 בית משפט דחה גם חלופות נוספות לפי סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע.

בנוגע לפיצוי:

25
26
27 הועמד הפיצוי על סך 80,000 ₪ למרות שמדובר ב-4 פרסומים כיון שמדובר במסכת אחת
28 של פרסומים – מחד, ומאידך – הפרסומים נעשו באופן מכוון כדי לפגוע בתובעת ובשים לב
29 לתפוצת הפרסומים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

- 1 **תמצית טענות המערערת:** 8.
- 2 הפרסומים הם בגדר הבעת דעה לגיטימית. עיקר פועלה החברתי של המערערת הוא בתחום
- 3 בריאות הציבור וחלק ניכר מעשייתה כוללת בחינה ביקורתית של שיטות רפואה מקובלות.
- 4 עובדה היא תיאור של מציאות אובייקטיבית והבעת דעה – תיאור של עמדה סובייקטיבית
- 5 באשר למציאות דברים מסוימת (ע"א 9406/96 קאקיש נ' ביארס).
- 6
- 7 במקרה דנן, אין מדובר בעובדות אלא בהבעת דעה.
- 8 כך למשל, כאשר נכתב באחד הפרסומים כי אשתו של אונגר (גם בעלה של התובעת רופא –
- 9 א.כ.) לא ריפאה את גב' זיסקינד "ולעולם לא תרפא אותה" אזי זו הבעת דעה ולא קביעת
- 10 עובדה. הרי לא ניתן כיום להוכיח שהגב' זיסקינד לעולם לא תתרפא כתוצאה מהטיפול של
- 11 התובעת.
- 12 עוד נטען, כי קיימת הגנת תום הלב לפי סעיף 15 (4) לחוק הקובע:
- 13 "הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות
- 14 ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם
- 15 נתגלו באותה התנהגות";
- 16 כן חלים גם סעיפי משנה 15 (2), 15 (5) ו- 15 (10) לחוק.
- 17 הפרסומים הם הבעת דעה על התנהגות התובעת במסגרת עבודתה בשירות הציבורי ובקשר
- 18 לענין ציבורי.
- 19 נטען כי קימת חזקת תום לב לפי סעיף 16 (א) לחוק.
- 20
- 21 **תמצית טענות המשיבה:** 9.
- 22 המשיבה מבקשת לדחות הערעור ואף להגדיל את סכום הפיצוי ואת החיוב בהוצאות.
- 23 מציינת, כי אין מדובר ב"ביקורת לגיטימית" וכי פעילות ציבורית אינה השתלחות בגורמים
- 24 החושבים אחרת מהמערערת – בין גורמים שאינם פרטיים ובין בגורמים פרטיים.
- 25 צוין כי הנתבעת – המערערת היא זו שהיתה צריכה להראות כי פרסומיה ביחס למשיבה
- 26 נכונים ולא הביאה לעדות את הגב' זיסקינד וכן לא הראתה כל טענת הגנה.
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

10. לאחר עיון בטענות הצדדים מצאתי לנכון להורות על דחיית הערעור.

לא אחזור במילותיי שלי כמובן על שנאמר בפסק דינו של בית משפט השלום. צודקת המערערת בכך שבמסגרת חופש הביטוי ניתן לפרסם ביקורת גם כשאינה נעימה והביקורת אינה צריכה להינתן רק על ידי גורמים המוסמכים לבקר גוף מסוים. גם אדם פרטי יכול להעלות ביקורת לגיטימית נגד הרפואה הקונבנציונלית, בין אם מדובר בחיסונים ובין אם מדובר בסטראואידיים וקורטיזונים למיניהם. חלק מהפרסומים היו בגדר "הבעת דעה". לא על כל תוכן הפרסומים הוגשה התביעה קמא אלא שמה של המשיבה אוזכר גם אוזכר ובהקשר ספציפי של טיפול במטופלת ספציפית אשר לפי הנתבעת הוא טיפול שלא ירפא את אותה חולה לעולם וטיפול שהביא את אותה חולה ספציפית "עז הלום" וטיפול של המשיבה הוא בגדר "כשלון גמור". כיוון שאין מדובר בביקורת כללית על סוג טיפול מסוים אלא בחולה ספציפית וברופאה ספציפית, הרי שהפרסומים **בעניינם** הוגשה התביעה אינם בגדר "הבעת דעה" אלא בניסוח שבמשקפי "האדם הרגיל" (כפי שנקבע בעניין עמותת חוזה חדש – א.כ.) מתאר עובדות. אני סבורה, כי אכן מדובר בעובדה ולא בדעה ולפיכך בית משפט קמא היה צריך לבחון אם קיימת הגנה לפי סעיף 14 לחוק. טענת הגנה זו נדחתה לאחר שמיעת ראיות ועל בסיסן ולא מצאתי מקום להתערבות. משקבעתי כי מדובר ב"עובדה" ולא ב"הבעת דעה" ממילא לא מתקיימות הגנות סעיף 15 (4) ו-15 (5).

אין מדובר בהגנת סעיף 15 (10) לחוק, כיוון שהפרסום נעשה בהמשך לפרסום של אותה גבי זיסקינד אך לא היתה שום חובה ולא היה צורך לשרבב את שמה של התובעת – המשיבה בפרסום וכך גם בנוגע להגנת סעיף 15 (2) לחוק. מותר היה, כמובן, למתוח ביקורת ואפילו נוקבת על שיטת רפואה זו או אחרת, אך שרוב עובדות לגבי התובעת שלא נמצא כי הוכח שהן אמת הוא זה שהוביל לקבלת התביעה.

11. לסיכום:

(א) לאור האמור לעיל, נדחה הערעור.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 19549-07-24 אלמן נ' אונגר

- 1 המערערת תישא בהוצאות המשיבה ושכ"ט עו"ד בסך 10,000 ₪. (ב)
2 סכום זה יחולט מתוך הערבון ויועבר למשיבה באמצעות בא כוחה.
3 יתרת הערבון תוחזר למערערת באמצעות בא כוחה.
4
5 המערערת ביקשה לעכב ביצועו של פסק הדין עד להגשת הערעור לבית משפט (ג)
6 העליון.
7 בשים לב לכך שמדובר בחיוב כספי ולא נטען, וממילא לא הוכח ולו לכאורה כי
8 המשיבה לא תוכל להשיב הכספים ככל שההליך הערעורי בבית משפט העליון
9 יתקבל, לא מצאתי לנכון להורות על עיכוב ביצוע.
10 מובן שהמערערת תוכל לפנות לבית המשפט העליון בבקשה מתאימה, ככל שתמצא
11 לנכון לעשות כן.
12
13 המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים. (ד)
14
15 ניתנה היום, י"ג חשוון תשפ"ה, 14 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.
16
17 אביגיל כהן, שופטת, סגנית הנשיא
18

